

חמורש (למטה)
מקשר

יחידו הוא הסנן הייכל, יש המיפי
לגתהשמאל גרויה מרשימה של
אישים הידועים בעולם.

בתקופת המלוכה, נטה כימעט כל צעיר
מוכשר ואידיאליסטי לעבר השמאל. ה
מיפלגה הקומוניסטית הצעירה של אז, פרי
יצירתו של אנרי קוריאל המנוח, משכה
אליה את טובי המוחות של האינטליגנציה
הצעירה. רבים מאלה קשורים עתה במיפי
לגתהשמאל, או שהם אנשישמאל בלתי
תלויים.

מוחמד סידאחמד, למשל, ששמו נמסר
לחקירת התובע הכללי (המכונה, עדיין,
„התובע הכללי הסוציאליסטי“, כשהכור
נה היא לפרקליט המדינה). הוא אחת ה
דמויות המרשימות ביותר במצרים. זהו
הוגהדיעות בעל שיעוריקומה עולמי, איש
צנוע וסימפאטי ששמו מעורר אהבה והע
רצה בחוגי האינטליגנציה בארצותהמע
רב. השבוע יצא ז'אן-פול סארטר להגנתו
ולהגנת חבריו.

סידאחמד עורר סנסציה עולמית כאשר
פירסם את ספרו כאשר ייחמו התוחמים,
שבו עטיף לשלום ישראלי-ערבי ותיאר
את עתידו של מרחב מאוחד. שבו תשת
לב גם ישראל. הוא רואה בשלום תנאי
מוקדם לרפורמה ולקידמה — הן בישר
אל, הן בארצות הערביות.

באחרונה ישב סידאחמד בחדרו, בקומה
החמישית בבניין אל-אהראם. הוא התלוצץ
שהוא נמצא ב„מוניאון“, כי מאמריו כימ
עט לא פורסמו עוד. ערב יומתהשלום
של אל-סאדאת השתתף בסמינר הלונדוני
המפורסם. יחד עם סעיד חאמי ז"ל ועי
סאם סארטאווי, ושם ישב ברצון בין מתי
פלד ובני. דיברנו הרבה על הדרכים
להשגת השלום, והמשכנו בשיחה זו בעת
ביקורי בקאהיר.

לעומת סידאחמד, איש-הרוח, חאלד
מוחיאלדין הוא מנהיג פוליטי. הוא
ראש המיפלגה, ונציגה הבכיר בפרלמנט.
מוחיאלדין, גם הוא איש מרשים ומשך,
הנה חבר קבוצת מחוללי המהפכה של
1952. כשהיה קצין בחיל-הפרשים. הוא
נמנה עם האגף השמאלי של הקבוצה.
בעוד שמיתו דאז, אנוואר אל-סאדאת,
נמנה עם האגף הימני. יתכן שלמאבק בין
שני אישים מרשימים אלה יש גם תת
זרמים אישיים.

הכל-ערבית והמשליך את כל יהבו על
ארצות-הברית.
אולם כל צעדיו של אל-סאדאת
ככיוון זה והזרים, איטיים. הוא
חייב להתחשב בצרכים הנגדיים.
לשכבות התומכות בוואפד אין סבלנות.
הן רוצות ברפורמה מהירה. ברוח השק
פותיהן ואינטרסיהן. מבחינה ריגשית, הן
שוללות את המהפכה של 1952, שאל
סאדאת היה אחד ממחולליה ושאת ירושתה
ירש.

לכן היווה הוואפד אופוזיציה — אופו
יציה שצמחה במהירות. אף שהוואפד
מעולם לא השתתף בבחירות, קמה לו יש
מאין — סיעה בת 26 איש בתוך הפרלמנט
הנוכחי. חברי סיעה זו החלו מתבטאים ב
פרלמנט בסיגנון חריף ביותר, שכדוגמתו
לא שמעה מצרים מזה שנים רבות.
אל-סאדאת החליט לפעול נגדם
ולסתום את פיהם בעוד מועד.
השבוע החליט ראשי הוואפד שהתכנסו
בארמון קהירי ישן, לפרק את מיפלגתם.
בטענה שפעולה דמוקרטית הפכה בלתי
אפשרית.

השמאל: הצלע השלישית

ה וואפד והנאצריסטים הם הפכים.
יש גם היפך שלישי, המעניק לאופו
יציה המצרית צורה של משולש.
בוזיות השלישית של משולש זה
שוכנת מיפלגתהשמאל, המתנגדת
גם לוואפד וגם לנאצריסטים.

מיפלגתהשמאל („המיפלגה הלאומית
לקידמה ולאחד“), שצמחה מן האגף ה
שמאלי של מיפלגתהשליטון המאוחדת
לשעבר, דוגלת בעקרונות הבאים:
שיקום מצריים בדרך של תוכנית
סוציאליסטית, משק מתוכנן ומולאם.
אוריניטציה על בריית-המועצות, או

לפחות התקרבות מחודשת אליה.
שילוב מצריים בעולם הערבי, ביי
חוד למען פיתרון הבעייה הפלסטינית.
הבטחת חופש הביטוי והמאבק המ
דיני, כדי לאפשר לה פעולה חופשית.
בניגוד לוואפד שמנהיגו האמרי
תיום אינם ידועים בחו"ל, ובניגוד
לנאצריסטים, שמנהיגם הידוע ה

המצרות. עבד-אל-נאצר הגביל או
תה בעקפיה, הפקיע חזק מרכבו של.
שנה את אנשיו ללתי-הכזא. הוא
דרס את חירויותהאדם. הם שוני
אים את זיכרו שינאה עזה וגלויה.
יחס של אנשי השמאל לזיכרו של עבד
אל-נאצר מסובך יותר. גם הם סבלו ורדי
פות בימיו, נכלאו ועוגו בסיטונות. הוא
היה רחוק מלהיות מארכסיסט. אבל הם
הסכימו עם עיקרי גישתו הכלכלית-החבר
תית.

הם מדברים עליו כיום בחיבה, אך
הם מצביעים על כמה ירושות חיוביות של.
שילטונו: בתי-החולים ובתי-הספר שהקים.
העלייה הגדולה ברמת ההשכלה, העובדה
שרבבות בני-עניים לומדים כעת באוניבר
סיטות, ובעיקר: המחיר הנזל של מיצרכי
היסוד והקואופרטיבים החקלאיים שהקים.
המאפשרים חלוקה סדירה וזולה של מזון
בסיסי. בילעדי חלוקה זו, לא יכלו מיליוני
מצרים להתקיים כיום בשכר שהם מקבלים
(כגון 30 לירות מצריות, או 600 ל"י לחור
דש).

תמונתו של עבד-אל-נאצר עדיין תלויה
על קירות רבים. ראיתי אותה במיתקן צב
אי, שבו הורשתי לבקר, לצד תמונתו של
אל-סאדאת. ראיתי אותה גם על כונית
במישרדו של חסן כאמל, ראש ה„דיוואן“
(הלישכה) של אל-סאדאת עצמו, בארמון
עבדו, כשעלה רשומה הקדשה אישית.
אולם אנוואר אל-סאדאת עומד
בראש תהיך ההתנאצריזציה. זו
הסנן הייכל הוא האיש המייצג את
הנאצריזם באטרנטיותו קיימת.
אין הוא צריך לעשות כל מעשה
כדי להפריע למישטר הנוכחי. די
בעצם קיומו בביתו, בקאהיר.

הוואפד: הימין החדש

ה היפך הגמור של הנאצריזם הוא ה
וואפד, ובכל זאת: גם נגדו מופנים
הצעדים האחרונים של אל-סאדאת. ב
מישאלהיעם הוא ביקש במפורש סמכות
לגרש מן החיים הפוליטיים את המדינאים
שמילאו תפקידים בימי המישטר המלוכני,
שקדם למהפכה.
כל מצרי יודע למי הכוונה: פואד סרגי
אלדין, מי שהיה שר בממשלת הוואפד
לפני המהפכה, המנהיג הרישמי הקשיש
של מיפלגת-הוואפד החדשה, המכונה „אל-
באשא“ (הפחה).

לצמיתו של דבר, אין הוואפד
החדש המשכו של הוואפד הקודם.
זהו מיפלגה חדשה, המייצגת את
הבורגנות המרימה את ראשה מי
חדש בארץ הנילים.

את עקרונותיה של מיפלגה זו אפשר
לנסח (בלי קשר למצעה הרשמי) בערך
כז:

- רק היוזמה החופשית הבלתי-מוגב
לת יכולה לשקם את מצריים.
- יש להרחיק את קציני הצבא מעמ
דותהמפתח, ולהנהיג במצריים דמוקר
טיה ליברלית.
- המדיניות המצרית צריכה להתנהל
עלפי אינטרסים מצריים בלבדיים, ה
עניין הכל-ערבי הוא שולי. מצריים הק
ריבה את עצמה למען שאר הערבים די
הותר.
- מצריים שייכת לגוש האמריקאי, ו
צריכה להילחם בחדירה הסובייטית.
בענייני ישראל אין לוואפד גישה ברר
רה. כששאלתי את אחד מעסקני המיפלגה
לדעתו בעניין זה, התחמק ואמר: „בעוד
כרוך זמן נשלים את המצע הרישמי
שלנו, ואז נדע“.
- הוואפד הוא הימין החדש, ה
בדתיקנאן, המעמד, האינטרסני
טי. בתפיסתו, אין הוא שונה מן
הימין הקדאסי, „השמרני“, כאי
רופה.

(יש להבחין היטב בין ימין זה לבין ה
אחים המוסלמים, שגם הם קיימים אי
שם, קצת מעל וקצת מתחת לפני השטח.
האחים המוסלמים הם העתק ערבי של
גושי-אמונים, בתוספת מחתרית ואלמות.
זהו ימין קנאי, דתי-לאומני, כל-ערבי,
שניתן להדביק לו את תווית הפאשיזם בלא
לשנות בהגזמות. הוא מסוכן לקבוצת
טרור, אך לא כאופוזיציה עממית למיש
(טר).

מי שבדק את העקרונות האמיתיים של
הוואפד, תמה מדוע הוא צריך בכלל לה
יות באופוזיציה לאל-סאדאת. הרי אל-
סאדאת עצמו נע עד כה לקראת מישטר
ימני, דמוקרטי יותר, המקדם את היוזמה
הפרטית, המחזיר את הרכוש המולאם, ה
מעמיד את שיקום מצריים מעל לאחדות

מוחיאלדין
חבר

מיפלגתהשמאל אינה מורכבת מפוע
לים מיוזעים. זוהי מיפלגה אופיינית של
האינטליגנציה, ורבים מראשיה הם בני
עשירים אידיאליסטים. גם מוחייאלדין
וגם סידאחמד גרים בדירות גאות בשכונה
זאמאליק היפהפיה, על האי שבמרכז
קאהיר, והמאחזים האידיאולוגיים של ה
שמאל הם באוניברסיטות ובחוגים אינ
טלקטואליים.

זוהי תעורבת של קומוניסטים,
נאצריסטים שמאליים, סתם שואפי
קידמה ושוחרי רפורמה.
לסיעה זו יש שני צירים בפרלמנט. לר
עת הכל, אין לה כל סיכוי לכבוש, בעתיד
הנראה לעין, את המוני מצריים.
אם כן, מדוע החליט אל-סאדאת
לפעול נגדה? מדוע הוא רואה בה
סכנה למישטר?

קודש הקודשים: המחירים

ה דבר נוגע למציאות המצרית ה
בסיסית, החורגת מן העניין המיפי
לגתי והאידיאולוגי.
מצריים היא ארץ ענייה, מדי
**יונים רבים חיים בה על גבול הכ
קיום המינימלי. אין גוועים בה כי**
רעב. אך הדבר נמנע רק תודות ל
קיצוב ולסיכופוד מאסיווי של מדי
צרייהמזון הבסיסיים — ירושת הי
מישטר הנאצרי.

מיצרייהמזון הם סמל הבעייה הנוראה,
שמולה ניצב סאדאת. לעומת אנשי האי
דיאולוגיה, הוא צריך לנהל את השילטון,
ולשילטון יש בעיות.
בינואר 1977 קרה במצריים משי
הו נורא. הממשלה העלתה את
מחיר מיצרבייהמזון — ובקנייה
אירעה התפוצצות כבירה. ההמוני
נים הזועמים יצאו לרחוב, שרפו
את מועדונייהקנייה המפוארים כי
שדרת הפיראמידות בניזח, כילו
את המתם בכז סימלי העושר. הי
מאורעות היו הרבה יותר חמורים
מכפי שנדמה בחו"ל.

אל-סאדאת האשים במהומות את אנשי
השמאל והתרגים זרים. אך סביר להניח
כי היתה זו התפרצות ספונטאנית.
המישטר למד את הלקח. מחירי
המזון שבו והורדו. מאז אין איש
מעז לגעת בהם.

וכאן קבור הכלב.
המדינה העניה אינה יכולה להוציא הון
עתק כדי לכלכל אוכלוסיה של 40 מיל
יונים במחירים מסובסדים, ובה-בשעה לר
הל מדיניות ימנית-ליברלית של היוזמה
החופשית. הסיבסוד הוא, ביסודו, מכשיר
סוציאליסטי.

כך נוצרה תירה מעשית בין המישטר
לבין מיפלגתהוואפד, למשל. המישטר
מוכרח לשמור, קודם כל, על שקט סוצי
יאל. הוואפד פטור מדאגה זו.
מאידך: בעוד שהשמירה על מחירי
המזון הוא עניין הקרוב ללב מיפלגת
השמאל, חושש המישטר שמא ינצל ה
שמאל כל הרעה במצב הכלכלי והחברתי.
הממשלה רוצה לסתום את פיו ולגדוע את
ידיו בעוד מועד.

ניצר, אפוא, מצב מסוכן מאד.
המישטר נמצא בתוך. מסכינו
שלרשה מוקדים אופוזיציוניים —
הוואפד הימני, השמאל והנאצריס
פים. כל אחד משלושת המוקדים
(המשך בעמוד 28)